2ο Συνέδριο

Καταγγέλλονται «παράκεντρα» στο ΠΑΣΟΚ

ΓΙΑ «παράκεντρα» και για «αδιαφανή και αδιάφανα κέντρα», που λειτουργούσαν εν ονόματι του ΠΑΣΟΚ και του κ. Α. Παπανδρέου, μίλησαν οι κ. Γεννηματάς και Σημίτης. Αυτό έγινε χθες στο συνέδριο του ΠΑΣΟΚ. Οι καταγγελίες τους αναφέρονταν στην περίοδο των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ.

Στο συνέδριο υπήρξε χθες αναμέτρηση του μπλοκ των «Εκτελεστικών» και του μετώπου των αντιηγετικών.

ΣΕΛ. 8-9

«ΤΑ ΝΕΑ», Σάββατο 22 Σεπτεμβρίου 1990

ΙΙ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΓΙΑ «ΠΑΡΑΚΕΝΤΡΑ» ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

Οι αντιηγετικοί στο... εκτελεστικό

ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ στο **μέτωπο** των **«αντιηγετικών»** έκανε χθες το **μπλοκ** του Εκτελεστικού Γραφείου του ΠΑΣΟΚ. **Συσπειρωμένα** εμφανίστηκαν στο συνέδριο τα μέλη του και «χτύπησαν» όσους προχθές σήκωσαν κεφάλι κι άσκησαν σκληρή αντιπολίτευση στην ηγεσία του κόμματος.

Με **σιδερένια γλώσσα** υπερασπίστηκαν το κείμενο του **απολογισμού** (που ήταν ωστόσο γραμμένο σε **ξύλινη γλώσσα**), το οποίο αποτύπωνε την εικόνα της (απερχόμενης) Κεντρικής Επιτροπής. Τελικά μ' ένα **«κριτικό Ναι»** ή μ' ένα **«τραυματισμένο Ναι»**, ο απολογισμός εγκρίθηκε από το συνέδριο. Με την πλειοψηφία των 4/5 των μελών του.

Η ψηφοφορία έγινε με χάρτες. Αυτή ήταν μια δυσκολία στο να διαπιστωθεί πόσοι είπαν «Ναι» και πόσοι «Όχι».

Του ΓΙΑΝΝΗ ΦΑΤΣΗ

Το προεδρείο του συνεδρίου έδωσε την εξής εικόνα: «300 Όχι, 50 λευκά, τ' άλλα Ναι». Οι αντιηγετικοί μιλούν για «1.000 Όχι»

Οι αιχμές

Τα «σκάγια» των μελών του Εκτελεστικού Γραφείου πήραν τον κ. **Γεράσιμο Αρσένη** (που μια εποχή έφυγε από το ΠΑΣΟΚ κι επανήλθε) τον κ. **Γιώργο Παπανδρέου** και τον κ. **Θόδωρο Κατσανέβα** (που ήταν στο Εκτελεστικό Γραφείο στην περίοδο της απομάκρυνσης απ' αυτό κορυφαίων στελεχών), τον κ. **Μένιο Κουτσόγιωργα** (που μιλούσε κι ενεργούσε εν ονόματι του κ. Α. Παπανδρέου), τους «λαικιστές», την ομάδα των «Ιταλών» (**Χαραλαμπίδη, Κηπουρού, Στράγγου κ.ά.**).

Δεν κατονομάστηκαν πρόσωπα. Αλλά οι ομιλητές **τα έδειξαν.**

Καραμπόλες

Αλλά οι αιχμηρές αναφορές των «Εκτελεστικών» κατά του μετώπου των εσωκομματικών αντιπάλων τους, είχαν και τις **καραμπόλες τους.**

Ορισμένοι απ' αυτούς έριξαν βολές και **μεταξύ τους. Αλώβητος δεν έμεινε κι ο κ. Α. Παπανδρέου.**

Η αντεπίθεση στους «αντιηγετικούς» έγινε από τους κ. **Γεννηματά, Σημίτη, Τσοχατζόπουλο, Λαλιώτη, Σκανδαλίδη, Πάγκαλο, Νικολάου, Τζουμάκα.** «Κι οι 8 ήταν υπέροχοι» στις ομιλίες τους. Όλοι μπήκαν «στο χορό». Και χτύπησαν

Είχε προηγηθεί μια άτυπη συνεδρίαση (σύσκεψη) των μελών του Εκτελεστικού Γραφείου. Εκεί συζητήθηκε το φαινόμενο των «αντιηγετικών», λαϊκιστών, «αυριανιστών» και «επαναστατών».

Και εκδηλώθηκε ανησυχία **μήπως καταψηφιστεί** ο απολογισμός της Κεντρικής Επιτροπής. Είχαν λάβει υπόψη τους δύο δεδομένα:

1 ΤΗΝ **κοινή εμφάνιση** των «αντιπάλων» τους.

2 ΤΑ **ομαδικά πυρά** που έριξαν εναντίον τους.

3 ΤΑ **χειροκροτήματα** που εισέπραξαν από τις εξέδρες.

Και πήραν την απόφαση να αντεπιτεθούν. Και με την έναρξη της συνεδρίασης το επιχείρησαν. Ο κ. Α. Παπανδρέου πήγε στο συνέδριο «όταν είχε τελειώσει η μάχη». Όταν **τα χειροκροτήματα** των συνέδρων έδειξαν ότι το κλίμα άλλαξε υπέρ του Εκτελεστικού Γραφείου. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ έδειξε μεγαθυμία. Σε συνομιλία με δημοσιογράφους είπε: **«Έχουν την ευκαιρία να πουν τον πόνο τους».**

Όμως οι **βολές** των **«Εκτελεστικών»** έφτασαν και σε πρόσωπα και περιστατικά, που αφορούσαν στη 16ετή πορεία του ΠΑΣΟΚ. Ιδιαίτερα οι κ. Γεννηματάς και Σημίτης έκαναν αυστηρή κριτική για τα «**παράκεντρα**» (Γεννηματάς) και τα **«αδιαφανή και αδιάφανα»** κέντρα (Σημίτης) που κυβερνούσαν εν ονόματι του ΠΑΣΟΚ και του κ. Α. Παπανδρέου.

Οι σύνεδροι χειροκρότησαν ιδιαίτερα τον κ. Σημίτη (που έκανε και μια αναφορά στο **τρένο** του ΠΑΣΟΚ), όπως επίσης και τον κ. Γεννηματά (που ήταν επιθετικός)

Τα χειροκροτήματα ήταν ο προάγγελος του αποτελέσματος της ψηφοφορίας, που ήταν μια **ανακούφιση** για το ηγετικό σχήμα του ΠΑΣΟΚ.

Η αυριανή ψηφοφορία για την εκλογή των μελών της νέας Κεντρικής Επιτροπής, θα είναι το πιο σίγουρο δείγμα για **το πού πάει και τι θέλει** το ΠΑΣΟΚ.

ΤΟ **«Πρώτο βόλι»**, το 'ριξε ο κ. **Θόδωρος Πάγκαλος**, που τόνισε: «Ο απολογισμός της Κεντρικής Επιτροπής είναι πολιτικό ντοκουμέντο, που έχει αυτοτέλεια σε σχέση με τα πρόσωπα που τον σύνταξαν. Είναι άλλη πολιτική διαδικασία η έγκριση ή η απόρριψη του απολογισμού της Κεντρικής Επιτροπής και άλλη πολιτική διαδικασία η έγκριση ή η απόρριψη συγκεκριμένων προσώπων για να συγκροτήσουν τα νέα καθοδηγητικά όργανα του Κινήματος».

Έδωσε το στίγμα της αντίδρασής του: «Μερικοί είπαν ότι τόση αυτομαστίγωση μπορεί να κρύβει ύπουλους σκοπούς, μήπως δηλαδή η καθοδήγηση προσπαθεί κάνοντας κριτική στον εαυτό της να εκτελωνιστεί και να γίνει αποδεκτή από το συνέδριο. Καταλαβαίνετε ότι αυτού του είδους η κατηγορία είναι βαρύτατη γιατί σημαίνει πέρα από τη δίκη προθέσεων που εμπεριέχει ότι μαζί συνεννοηθήκαμε για το σκοπό αυτό. Δηλαδή τα μέλη του Ε.Γ. που σας είναι γνωστά εν πάση περιπτώσει, με τα ελαττώματα και τις αρετές τους, κάθισαν γύρω από το τραπέζι και είπαν ας κάνουμε μια ειλικρινή αυτοκριτική για να τη βγάλουμε καλά στο συνέδριο. Και καταλαβαίνετε ότι αυτό δεν είναι δυνατό και το απορρίπτω σαν συκοφαντία».

Κι ακόμα την αντεπίθεσή του: «Θα ήταν λάθος αν από αυτό το συνέδριο έβγαινε η δικαίωση όσων εγκατέλειψαν το ΠΑΣΟΚ στις δύσκολες στιγμές για να εμφανίζονται σήμερα σαν κήνσορες απέναντι σ' αυτούς που κάθισαν με φρόνημα και υπεράσπισαν σ' όλη τη χώρα τις ιδέες μας και την πρακτική μας».

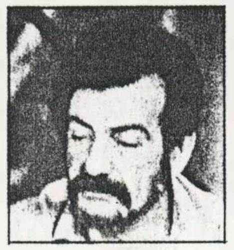
Ο κ. Γ. Γεννηματάς

Ο κ. Κ. Σημίτης

Ο κ. Π. Αυγερινός

«Να πουν τον πόνο τους»

ΤΟ ΣΧΟΛΙΟ του κ. Α. Παπανδρέου για την εικόνα του συνεδρίου:

«Οι άνθρωποι σκέφτονται, κάνουν τις κριτικές τους.

Αλίμονο. Κι έχουν την ευκαιρία να πουν τον πόνο τους.

Αλλά το αποτέλεσμα δείχνει ότι υπάρχει, βασικά, ενότητα και πίστη...».

Γραπτή εισήγηση Δήμητρας

ΕΓΓΡΑΦΗ εισήγηση κατέθεσε στο προεδρείο του συνεδρίου η κυρία Δήμητρα Λιάνη - Παπανδρέου για τον τρόπο λειτουργίας της (νέας) Κεντρικής Επιτροπής. Πρότεινε τη σύσταση «ομάδων ειδίκευσης», που θ' ασχολούνται με πολιτικά - κοινωνικά - πολιτιστικά θέματα.

«Αδιαφανή κέντρα»

Στις **«αιτίες»** της ήττας και της φθοράς αναφέρθηκε ο κ. **Κώστας Σημίτης**, για να υπογραμμίσει: «Θα ξεχωρίσω τρεις από τις αιτίες της διάψευσης των προσδοκιών μας. **Τον τρόπο άσκησης της εξουσίας, την ηθική αντίληψη** που κράτησε και τέλος, **τον τρόπο λειτουργίας του κόμματος.** Ακολουθήσαμε ως προς τρόπο άσκησης της εξουσίας **τα χνάρια της Δεξιάς.** Δεν εφαρμόσαμε μακροπρόθεσμες στρατηγικές για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της ελληνικής κοινωνίας».

Τομή έκανε στην πολιτική του ΠΑΣΟΚ για να επισημάνει:

«Εφαρμόσαμε πολλές φορές **ευκαιριακές πολιτικές.** Διατηρήσαμε τις **πελατειακές** σχέσεις μεταξύ κυβέρνησης, βουλευτών και ψηφοφόρων. Πραγματοποιήσαμε επιλεκτικές παροχές, προνομιακές ρυθμίσεις. Ασπασθήκαμε τη θεωρία του πολιτικού κόστους. Κυρίαρχο αξίωμα στην αντίληψη για την ηθική συμπεριφορά ήταν ότι η κυβέρνηση και το κόμμα έχουν σε κάθε περίπτωση δίκιο και πρέπει να δικαιολογούνται.

»Έπρεπε να συγκλονιστεί ολόκληρη η χώρα για **τις σχέσεις στελεχών μας με την Τράπεζα Κρήτης**, για να εξαναγκαστεί σε παραίτηση ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης.

»Όσοι όμως είχαν επισημάνει την ανάγκη μιας άλλης στάσης απέναντι στα οικονομικά συμφέροντα, είχαν αντιμετωπισθεί ως αποστάτες και για πολλούς είναι ακόμα σήμερα ύποπτοι.

»Ξεχάσαμε, σύντροφοι, ότι η αριστερή στάση είναι μια στάση **που δεν αποδέχεται σε καμιά περίπτωση συναλλαγή.** Το κόμμα λειτούργησε με βάση την αρχή του συγκεντρωτισμού, παρόλες τις διαβεβαιώσεις για δημοκρατικές διαδικασίες. Ο συγκεντρωτισμός έπνιξε νέες απόψεις, τη δημιουργικότητα, τη δυναμική του Κινήματος, καλλιέργησε την προσαρμοστικότητα, θα έλεγα και την υποταγή και έτσι δεν είχαμε πρωτοβουλίες στελεχών».

Και κατήγγειλε:

«Αδιαφανή και αδιάφανα κέντρα εξουσίας καθόρισαν τη δράση μας. Αλλά, σύντροφοι, έκαναν πολλοί λάθη. Εγώ θέλω να ρωτήσω. Αυτοί που ήρθαν εδώ, πολλοί από αυτούς που ήρθαν εδώ και έκαναν κριτική **είχαν άλλες απόψεις τότε ή θα ακολουθούσαν κι αυτοί την ίδια πολιτική;».**

Αντιαφορούσαν στον καιρό της παντοδυναμίας του ΠΑΣΟΚ. Για τον καιρό της αντιπολίτευσης επεσήμανε:

«Μοιάζουμε **αναποφάσιστοι για τον τρόπο άσκησης της αντιπολίτευσης.** Για μερικούς αρκεί να καταγγέλλουμε την κυβέρνηση. Προγράμματα και επιλογές αποτελούν στοιχεία, που πρέπει να αποφευχθούν. Μπορεί να διώξουν ψηφοφόρους. Τώρα έχουμε ανάγκη να τους μαζέψουμε όλους. Πρέπει να αποφύγουμε το πολιτικό κόστος. Έτσι κυκλοφορεί ο λόγος.

»Όμως ο σοσιαλισμός είναι επιλογές, ιεραρχήσεις, πρόγραμμα. Δεν υπεκφεύγουμε εμείς τις επιλογές. **Δεν κερδίζουμε συντρόφισσες και σύντροφοι αξιοπιστία με κραυγές διαμαρτυρίας. Κερδίζουμε με προτάσεις,** με πολιτικές που πείθουν, κερδίζουμε αν δείχνουμε ότι είμαστε δημιουργικοί απέναντι στα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας.

Έκανε δύο αναφορές. Η πρώτη:

«Ο εκσυγχρονισμός, η συμμετοχή, η κοινωνικοποίηση, η αυτοδιαχείριση, ο ορθολογισμός είναι έννοιες τις οποίες δεν αποδέχονται. Ο σοσιαλισμός είναι για πολλούς μια άχρωμη, ουδέτερη απέναντι στην κοινωνία, μια αντιδεξιά τοποθέτηση και τίποτα παραπάνω. Αλλά έτσι δεν δημιουργούμε. Απλώς ακολουθούμε το τι κάναμε τα περασμένα χρόνια χωρίς να αλλάζουμε την κοινωνία».

Η δεύτερη:

«Για πολλούς το κομματικό συμφέρον ταυτίζεται ακόμα με το ηθικό και επιβεβλημένο, το δικό της συμφέρον. Και πνέει άνεμος διχαστικής νοοτροπίας. Κατονομάζουμε **εχθρούς στο κόμμα, στο Κίνημα, εχθρούς που πρέπει να εξουδετερωθούν** με κάθε μέσον. Αλλά, συντρόφισσες και σύντροφοι, ποια είναι η βασική αρχή της δημοκρατίας και του σοσιαλισμού;».

Κι εντυπωσίασε με την αναφορά του **στο τρένο του ΠΑΣΟΚ.** Είπε:

«Το Κίνημά μας θα γίνει ακόμα πιο φτωχό, εάν ακολουθήσουμε αυτές τις ολοκληρωτικές νοοτροπίες. Και ας μου επιτρέψετε να κάνω και λίγο χιούμορ. Ο πρόεδρος συνέκρινε παλιά το Κίνημά μας με **ένα τρένο.** Κι εγώ θα προσπαθήσω να προχωρήσω αυτή τη σύγκριση. Στο τρένο μας υπάρχουν και **λαθρεπιβάτες χωρίς ιδεολογία. Δεν τους νοιάζει σε ποιο τρένο είναι, αρκεί να είναι σε ένα τρένο.**

»Υπάρχουν και οι **εφησυχασμένοι** που κάθονται άνετα στην πολυθρόνα. Δεν τους νοιάζει **πού πάει το τρένο** αρκεί να έχουν την πολυθρόνα. Υπάρχουν και οι **εισπράκτορες**, αυτοί οι οποίοι εκδίδουν **πιστοποιητικά νομιμοφροσύνης** και τελευταία πιστοποιητικά αντιδεξιάς νομιμοφροσύνης. **Εκείνοι που χειροκροτούσαν τον Κουτσόγιωργα.**

»**Συντρόφισσες και σύντροφοι, και υλιστές του τρένου,** το '74 γνώριζα πολλούς συντρόφους που είχαν καλές δουλειές στη Γερμανία και γύρισαν από την εξορία και έμειναν άνεργοι, γιατί ήθελαν να δουλέψουν για το ΠΑΣΟΚ. Γνωρίζω και άλλους συντρόφους που ήρθαν το '81 από μια θέση στην άλλη κυβερνητική θέση. Και μερικοί από αυτούς όταν τους είπε το Κίνημα **γίνετε καρβουνιάρηδες δεν ήθελαν και κατέβηκαν από το τρένο.**

»Κατέβηκαν και ξανανεβαίνουν κατά καιρούς, γιατί **το τρένο βλέπουν, συμφέρει.** Προσωπικά πιστεύω ότι στο τρένο χρειάζονται όλοι, γιατί το τρένο χρειάζεται απόψεις, χρειάζεται χρώμα. Αλλά εγώ δεν θα διάλεγα ούτε τους λαθρεπιβάτες, ούτε τους εφησυχασμένους, ούτε τους εισπράκτορες ως μηχανοδηγούς της αμαξοστοιχίας. Αυτούς που πάλεψαν και έχουν απόψεις για το σοσιαλισμό».

«Παράκεντρα»

Τα **«παράκεντρα»** κατήγγειλε ο κ. Γιώργος Γεννηματάς, που λειτούργησαν εν ονόματι του ΠΑΣΟΚ και του προέδρου του.

Μίλησε για **«βαρύτατες ευθύνες»** όλων, «για τις συναρπαστικές εξελίξεις που ζήσαμε στο ΠΑΣΟΚ για δραματικές στιγμές, για νίκες και ήττες».

Υπέμνησε ότι «αυτός και άλλοι πολλοί από το '85 μέχρι το '88 **απουσιάζαμε** από το Εκτελεστικό Γραφείο ή ανασχηματιζόμασταν στην κυβέρνηση».

Παρατήρησε ότι αν ακολουθούσε αυτός και οι σύντροφοί του (του Εκτελεστικού Γραφείου) την πορεία των ανοιχτών διαφωνιών και των **αποχωρήσεων** «θα είμαστε όλοι σε διάφορα γκρουπούσκουλα και σε **λέσχες** και μετά θα ψάχναμε να βρούμε πώς υπάρχει συνθετική κι ενωτική λύση».

Αναφέρθηκε σ' αυτούς που έκαναν «σκληρή κριτική» για να παρατηρήσει:

«Αυτό νομίζω ότι θα πρέπει να γίνει ένα **στοιχείο αυτοκριτικής σε όσους αποθέωσαν σήμερα την κριτική».**

Τόνισε ότι **«το λάθος μας είναι ένα και μόνο»,** για να επισημάνει: «Ότι πολλές φορές, όχι πάντα, παραδώσαμε πράγματι αυτό που δημιουργήσαμε όλοι μας και ο πρόεδρος και η Κ.Ε. και το Ε.Γ., κυρίως οι οργανώσεις μας, αν θέλετε, που στήριξαν από το '73 μέχρι το '81, παραδώσαμε, δυστυχώς, πολλές φορές, εξουσίες σε παράκεντρα. Και πολλά απ' αυτά τα παράκεντρα, σήμερα, κανοναρχούν εδώ, κατηγορώντας το Ε.Γ. και την Κ.Ε. Ουσιαστικά, τι κατηγορούν; Την ίδια την ιστορία μας».

Εξήγησε ότι υπήρξαν λάθη. Και τ' ανέφερε:

«Υπήρχαν δύο καθοριστικά και βασικά λάθη, που πρέπει σήμερα να διορθώσουμε. Το πρώτο: πράγματι φτιάξαμε με απόφαση της Κ.Ε. την 5η Σύνοδο, δημιουργήσαμε ένα ισχυρότατο ΠΑΣΟΚ, που μπόρεσε, πράγματι, να διεκδικήσει και την κυβέρνηση και ίσως και την εξουσία. Αυτό το καταφέραμε.

Δεν δώσαμε, όμως, βάρος στην 6η Σύνοδο, που μιλούσε για οργάνωση με χαρακτηριστικά εξουσίας, που μπορούσε, τότε, να κάνει μετά την εξουσία σύνθεση με ευαίσθητους χειρισμούς και όχι με "τανκς", που εκινούντο, που χρειαζόμαστε ίσως πριν από το 1981. Ο δημοκρατικός συγκεντρωτισμός, που πράγματι υπήρχε – και κακώς – πριν, έγινε δυστυχώς συγκεντρωτική αναρχία μετά, αλλά ήταν αποτέλεσμα αυτό. Η 5η Σύνοδος μας εξόπλισε, όμως δεν χειριστήκαμε σωστά την ευαισθησία που θα έδινε στην οργάνωσή μας η 6η Σύνοδος. Αυτό είναι ένα μεγάλο και δραματικό λάθος μας, που προηγήθηκε του 1981.

Υπήρχε ένα άλλο λάθος. Πέρα από την κομματική αποκέντρωση, που έγινε κομματική αποσυγκέντρωση, που είπα, η σωστή επιλογή του προέδρου για το χωρισμό του κράτους και του κόμματος εξελίχθηκε σε διαχωρισμό κυβέρνησης και Κινήματος.

Και τα κενά που υπήρξαν τα κάλυψαν κάποιοι επιτήδειοι και επιδέξιοι και σ' αυτά οφείλονται τα εκφυλιστικά φαινόμενα και σε καμιά περίπτωση, στη συντριπτική πλειοψηφία των στελεχών του ΠΑΣΟΚ, που κράτησαν το ήθος το πολιτικό και το ηθικό, το κράτησαν πάρα πολύ ψηλά, σύντροφοι και συντρόφισσες. Αυτό πρέπει να διορθωθεί. Και ο σχέσεις κόμματος - κυβέρνησης - μαζικού κινήματος είναι ένα ζητούμενο για να προσδιοριστεί ξανά τώρα.

Υπήρχε και λάθος της Κ.Ε., το μοναδικό λάθος, αλλά οφείλεται σε εισήγηση δική μας. Η περίφημη 9η Σύνοδος. Μπροστά στην αμηχανία, μια που δεν είχαμε χειριστεί σωστά την 6η Σύνοδο της Κ.Ε., βρήκαμε το χωρισμό στο στρατηγικό επιθυμητό, στο πολιτικά εφικτό και στο κοινωνικά αναγκαίο. Κι έτσι, κάποιοι πάλευαν η οργάνωσή μας για το στρατηγικά επιθυμητό, νομίζοντας ότι εδώ και τώρα μπορούμε να κάνουμε πράξη τους στρατηγικούς μας χώρους. Και πήγαν σπίτι τους, όταν είδαν ότι αυτό δεν γινόταν.

Στο πολιτικά εφικτό κάποιοι κυβερνητικοί νόμισαν ότι πολιτικά εφικτό είναι αυτό που εκείνοι είχαν στο μυαλό τους. Και βέβαια, αποκόπηκαν από το τι θέλαμε να πράξουμε. Και σήμερα, μερικοί μας κατηγορούν γι' αυτά που εκείνοι διέπραξαν. Το λάθος, όμως, ήταν δικό μας κι όχι δικό τους, γιατί εμείς επιτρέψαμε να διαπράξουν αυτά που διέπραξαν. Και το κοινωνικά αναγκαίο νόμισε η κάθε κοινωνική ομάδα ότι είναι το αναγκαίο της δικιάς της ομάδας».

Και είπε: **«Δεν μπορούμε να ανεχθούμε τους εμπόρους του σοσιαλισμού»,** αφού προηγουμένως ανέφερε: «Κάναμε λάθος, όταν νομίζαμε ότι υπάρχουν σοσιαλιστικές τιμές της αγοράς. Δεν υπάρχουν, όμως, ούτε αγοραίες αξίες του σοσιαλισμού».

Τα όρια του ΠΑΣΟΚ

ΧΑΜΗΛΩΣΕ τον τόνο της αντιπαράθεσης ο κ. **Παρασκευάς Αυγερινός.** Κι ήταν ήπιος. Αλλά παρέθεσε επιχειρήματα. «Δεν μπορώ να μη δικαιολογήσω τη μεγάλη, τη χαρακτηριστική αυστηρότητα στην κριτική, δεν μπορώ όμως από την άλλη μεριά να δικαιολογήσω ότι ορισμένοι από μας άφηναν την εντύπωση όταν **κατάγγελαν ότι κοίταζαν τον απέναντί τους κι ακόμα ότι ορισμένοι μηδένιζαν»,** είπε.

Όμως **τόνισε: «Δε διαχωρίζω κανέναν από ευθύνες».**

Αναγνώρισε ότι «υπήρχε αναντιστοιχία λόγων και έργων» και ότι **«με την ειλικρίνεια δεν είχαμε πάρα πολύ μεγάλη σχέση** και ότι **είχαμε ένα αίσθημα ότι η εξουσία ήταν ιδιοκτησία μας».**

Μίλησε μ' άλλο τόνο για τις **ευθύνες** του ΠΑΣΟΚ: **«Είπε ο πρόεδρος ότι οι ευθύνες επιμερίζονται** και κανένας δεν μπορεί να τις αποποιηθεί. Και είπε ακόμα ότι αφορά όλη την πυραμίδα της οργάνωσης από την κορυφή μέχρι τη βάση.

»Δεν το συμμερίζομαι απόλυτα, δεν το συμμερίζομαι ακριβώς. Δέχομαι από τον κορυφή μέχρι λίγο **παραπάνω από τη βάση. Η βάση δεν φταίει.** Δεν μπορεί να της χρεώνουμε **ευθύνες».**

Αναφορά στον κ. Μιχάλη Χαραλαμπίδη έκανε ο κ. Κώστας Λαλιώτης. Είπε: «Σέβομαι τις απόψεις σου, Μιχάλη, και σε ορισμένες πτυχές συμφωνώ. Σε ορισμένες διαφωνώ. Πρέπει όμως να σου πω ότι οι προβλέψεις, οι προφητείες ή οι προτάσεις σου δεν έχουν ποτέ δοκιμαστεί και ίσως γι' αυτό διατηρούν μια αίγλη. Απλώς σου θυμίζω, οι νίκες έχουν πολλούς πατέρες, οι ήττες κανέναν».

Αναφέρθηκε και στον κ. Α. Παπανδρέου για να τονίσει: «Πιστεύω ότι ο πρόεδρος Α. Παπανδρέου ως ιδρυτής και χαρισματικός ηγέτης αυτού του μεγάλου ρεύματος από το 1974 μέχρι σήμερα, είναι ανάγκη να συμπορευθεί, οφείλει να εκφράσει αυτό το ρεύμα που συνοψίζεται στις δύο λέξεις τις ανατρεπτικές. Αναγέννηση και επανίδρυση».

Αλλά και στη δική του περίπτωση αναφέρθηκε για να πει: «Η δική μου περίπτωση, σύντροφοι, είναι κάπως ιδιόρρυθμη, θα έλεγα αιρετική τη διαδρομή μου. Είχα την τύχη να βρεθώ στον ιδρυτικό πυρήνα του ΠΑΣΟΚ με πολύ λίγους συντρόφους και με την ευθύνη και με την πρωτοβουλία του Α. Παπανδρέου. Είχα ορισμένες διαφορετικές απόψεις που με οδήγησαν να μην συμμετέχω από το 1985 - 1987 στα όργανα, αλλά να είμαι πολιτικά μαζί με το ΠΑΣΟΚ. Δύο χρόνια περίπου σιώπησα γιατί νόμιζα ότι η σιωπή είναι πιο ηχηρή και από τον καλύτερο λόγο.

»Σήμερα, δεν το λέω αυτό για να πάρω αποστάσεις. Αν η Κ.Ε. δεν είχε κρατήσει κενή τη θέση μου και σήμερα ερχόμουν χωρίς να είμαι μέλος της Κ.Ε. πάλι θα ένιωθα την ίδια αλληλεγγύη και την ίδια ευθύνη και γι' αυτά που έγιναν και αυτά που δεν έγιναν ή γι' αυτά που μπορούσαν να γίνουν».

»Κι αφού τα είπε αυτά, τόνισε: «Μπορεί να ήμασταν μέσα στο ίδιο κόμμα, μπορεί να ήμασταν ίσοι, δεν είμαστε όμως ίδιοι».

Τέλος, ζήτησε να υπάρξει ένα **«κριτικό ναι»** στον απολογισμό.

Ποιος έφταιξε

Μίλησε ο κ. **Γιάννης Νικολάου** για την αγωνία της βάσης του ΠΑΣΟΚ, που ψάχνει να βρει **«ποιος έφταιξε».**

Και είπε: «Υπάρχει μαζί με το «εμείς φταίξαμε» και κάτι άλλο, μαζί με την αγωνία της βάσης του ΠΑΣΟΚ και κάτι άλλο και θα το πω ανοιχτά και χωρίς περιστροφές. Υπάρχουν αυτοί που πάνω στην αγωνία της βάσης του ΠΑΣΟΚ, αυτοί που βρίσκονταν πάντα στο Κίνημα εντός, εκτός και επί τα αυτά, αυτοί που περιπλανήθηκαν, που έφτιαξαν κόμματα και απέτυχαν και επέστρεψαν, οι οποίοι προσπαθούν αυτή την αγωνία της βάσης να την κατηλευθούν.

Και υπάρχουν και κάποιοι άλλοι, αυτοί που άσκησαν εξουσία στο ΠΑΣΟΚ, αυτοί που ευθύνονται για την πολιτική του ΠΑΣΟΚ, που έχουν μερίδιο στην ήττα, αυτοί που βίασαν οργανώσεις του ΠΑΣΟΚ, οι σύντροφοι της Β' Πειραιά ξέρουν πολύ καλά σε ποιους αναφέρομαι και σήμερα εμφανίζονται τιμητές και εκφραστές της ανανέωσης του Κινήματος».

«Η εικόνα της κρίσης»

Την **«εικόνα της κρίσης»** την έδωσε ο κ. **Κώστας Σκανδαλίδης,** με τις ακόλουθες αναφορές: «Ποια είναι η εικόνα; Πρώτον, κανείς δεν εκφράζει το συλλογικό ΠΑΣΟΚ εκτός από τον πρόεδρο. Η ξεπερασμένη Κ.Ε., η Κοινοβουλευτική Ομάδα, οι νομαρχιακές επιτροπές, οι τοπικές οργανώσεις: Υπάρχει ο πρόεδρος και τα πρόσωπα. Καμιά απόφαση που παίρνεται από τα όργανα πλέον δεν έχει το κύρος της απόφασης του συλλογικού ΠΑΣΟΚ.

»Δεύτερον, υπάρχει εδώ και χρόνια διάσπαση της πολιτικής γραμμής και μάλιστα με μια εικόνα που συγχέονται τα όρια ανάμεσα στις πραγματικές πολιτικές αντιθέσεις και τις προσωπικές αντιπαραθέσεις, ανάμεσα στην αντιπαράθεση ιδεών και ρευμάτων και ανάμεσα στην αντιπαράθεση εξουσιαστικών ομάδων μέσα στα πλαίσια του Κινήματός μας.

»Τρίτον, υπάρχουν δομημένες σχέσεις εξουσίας που εγκαταστάθηκαν από πριν το '81 και καθόρισαν το μοντέλο που οδήγησε στην κρίση τα τελευταία χρόνια. Είναι λοιπόν μια κρίση νομιμοποίησης του συλλογικού ΠΑΣΟΚ, κρίση ενότητας της πολιτικής μας και κρίση αναπαραγωγής σχέσεων μέσα από τα ίδια πρόσωπα και τις ίδιες σχέσεις εξουσίας.

Κι έκανε αναφορά στα **«ομαδικά πυρά»** των **«αντιηγετικών»:** «Είμαστε μπροστά σε ένα δίλημμα. Χθες ο κ. Μητσοτάκης βγήκε στον ελληνικό λαό και κατήγγειλε τον Α. Παπανδρέου ότι είναι έξαλλος και δεν θέλει να συμμετάσχει πουθενά και κάνει ένα κόμμα αντιπολίτευσης χωρίς ευθύνη.

»Αυτή την εικόνα όμως εάν τη δείτε σε συνδυασμό με τα 112 και 113 άτομα που υπήρχαν εδώ μέσα και μιλούσαν τις τελευταίες ώρες της χθεσινής διαδικασίας, σχεδόν ακυρώνοντας την ιστορική μας προοπτική, δεν ωφελεί κανέναν μας ούτε αυτούς που συμπολιτεύονται ούτε αυτούς που αντιπολιτεύονται».

«ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ στις ευθύνες» δήλωσε ο κ. **Στέφανος Τζουμάκας,** που πρόσθεσε: **«Υπάρχει θέμα ευθυνών και όχι ενόχων».**

«Έγινε κριτική σε πρόσωπα», είπε ο κ. Άκης Τσοχατζόπουλος που παρατήρησε: «Η κριτική ήταν ένα **σημείο της πολεμικής** που υπήρξε χθες από συντρόφους μας».

Του Δ. ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Νέα διακήρυξη και πολιτικές θέσεις με νέα δομή και γλώσσα

ΤΑ σχέδια τόσο για τη νέα διακήρυξη του ΠΑΣΟΚ, όσο και για τις πολιτικές θέσεις μαζί με τις απόψεις που θα εκφραστούν στο συνέδριο θα τύχουν επεξεργασίας από την Κ.Ε. και αφού περάσουν από τις νομαρχιακές συνελεύσεις, ώστε να υπάρξει ουσιαστικός διάλογος, θα επικυρωθούν από μια Πανελλήνια Συνδιάσκεψη.

Με την πρόταση αυτή έκλεισαν τις εισηγήσεις τους οι **Θόδωρος Πάγκαλος και Γιώργος Γεννηματάς**, οι οποίοι παρουσίασαν τα βασικά σημεία προτάσεων για τη διακήρυξη, ο πρώτος και τις πολιτικές θέσεις ο δεύτερος.

Νέα διακήρυξη

Στην εισήγησή του, ο κ. Πάγκαλος επισήμανε ότι χρειάζεται μια νέα διακήρυξη «Όχι γιατί προδώσαμε τη διακήρυξη της 3ης του Σεπτέμβρη, αλλά γιατί δικαιώθηκε η διακήρυξη και υλοποιήθηκε».

Με τη διακήρυξη τόνισε, πρέπει «να αντιμετωπιστεί η τεχνολογική επανάσταση», αλλά και να εξεταστεί», σε ποιανού τα χέρια θα περάσουν οι τεχνολογικές δυνατότητες, που δίνει η επιστήμη».

Οι πολιτικές θέσεις

Στην εισήγησή του, ο Γιώργος Γεννηματάς τάχθηκε υπέρ της σύγκλησης των προοδευτικών δυνάμεων:

«Στις πολιτικές συνεργασίες, είπε, βεβαίως είναι ο Συνασπισμός που φταίει κυρίως για τον τελευταίο χρόνο», συμπλήρωσε όμως, ότι «κι εμείς συμβάλαμε σ' αυτό».

Ολοκληρώνοντας είπε ότι «είναι φανερό ότι από το κείμενο των πολιτικών θέσεων χρειάζεται και καινούργια δομή και καινούργια γλώσσα».

Μετά τις εισηγήσεις άρχισαν τοποθετήσεις των συνέδρων πάνω στα κείμενα για τη διακήρυξη και τις πολιτικές θέσεις.

Στην ομιλία του, ο κ. **Σ. Κωστόπουλος** εξαπέλυσε πυρά κατά της Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ, ενώ οι περισσότεροι ομιλητές στάθηκαν στην ανάγκη αποκατάστασης της αξιοπιστίας του Κινήματος.

Γ. ΜΠΟΥΤΟΣ: Ο λαός περιμένει από το συνέδριο ένα ΠΑΣΟΚ που θα ξεπεράσει τις αδυναμίες για να γίνει κόμμα ώριμο και υπεύθυνο, που θα αποβλέπει και πάλι στην κατάκτηση της εξουσίας. Το ΠΑΣΟΚ δεν είναι Κίνημα διαμαρτυρίας, είναι μόνιμος και σταθερός παράγοντας στην αναμόρφωση της πολιτικής του τόπου».

Γ.Α. ΜΑΓΚΑΚΗΣ: Η ιστορική συγκυρία δημιούργησε και πάλι το καθήκον να συσπειρωθούν οι λαϊκές δυνάμεις γύρω από το ΠΑΣΟΚ και τον Ανδρέα Παπανδρέου για να βγει ο τόπος από την κρίση. Μας περιμένει ένας μεγάλος ανένδοτος, όχι μόνο πολιτικός, αλλά και κοινωνικός αγώνας.

ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Υπάρχουν σύντροφοι και πολλοί άλλοι καλοί και ίσως καλύτεροι γύρω μας, που θα πρέπει να τους ενσωματώσουμε κι αυτούς και όχι να τους απομακρύνουμε. Και δεν εννοώ αυτούς που δυστυχώς, γιατί και μερικούς έχουμε στις τάξεις μας, που έχουν τη σπονδυλική στήλη του χισσού, εννοώ αυτούς που έχουν προτάσεις, ιδέες, αρχές, γνώσεις και αξιοπρέπεια, κάτι που λείπει ίσως στο βαθμό που θα έπρεπε να είναι και στο κόμμα μας και στην ελληνική κοινωνία.

Σ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ: Η ηγεσία μας βρέθηκε σε πολύ δύσκολη θέση με την πολιτική εισήγηση του προέδρου, γιατί τους αναποδογύρισε όλα όσα είχαν ετοιμάσει. Γι' αυτό αναγκάστηκαν να πουν ότι θα τα κωδικοποιήσουν για να εγκριθούν σε μια συνδιάσκεψη.

Οι αντιηγετικοί χτύπησαν και χθες

ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ των αντιηγετικών «χτύπησε» και χθες.

Ο κ. Μιχάλης Χαραλαμπίδης, είπε: «Η ευθύνη δική σας. Εσείς το Εκτελεστικό Γραφείο και ο πρόεδρος».

Και πρόσθεσε: «Ν' αλλάξουν τα πρόσωπα να γίνει βαθιά αλλαγή στα πρόσωπα "μιας γραμμής"».

«Έχει ευθύνες και ο κ. Α. Παπανδρέου» υποστήριξε ο κ. Γιώργος Ξαρλής.

«Δημαγωγικό» χαρακτήρισε τον απολογισμό ο κ. Κηπουρός. «Η δουλειά σας είναι να κρατάτε τη γραμμή του τρένου», επισήμανε ο κ. Αντώνης Καρράς.

«Υπάρχει ευθύνη και για το Νταβός», είπε ο κ. Γαϊτανίδης.